

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Explicata sententia Bonifacij, qui ratione peccati regni statum ordinare voluit, & à Rege pœnas ob malam administrationem exigere. Non erat ea mens Innocentij tertij. Gallicana Ecclesia huic ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Adiam dedit Egidio Archiepiscopo Narbonensi, ipsius Metropolitanò. qui eum suscepit, territorio sibi concessò ab Episcopo Silvanectensi, de consensu Archiepiscopi Remensis. Quæ omnia Rex Pontifici per Legatos, è quorum numero unus erat Petrus Flotta, renuntiavit; professus, etsi liberum sibi fuisset de Consilij sui sententia in reum animadvertere, maluisse tamen exemplo decessorum rem totam illi significare; à quo contendit ut reum privilegio clericali exueret, debito supplicio facinora sua expiaturum.

III. Excanduit Bonifacius, jussitque reum è custodia seculari eximi, & pontificiæ tradi, de objectis illi criminibus inquiri à Narbonensi Archiepiscopo & Episcopis Biterrensi & Magalonenfi, factamque inquisitionem unà cum Episcopo ad se sub tuta custodia mitri. His addidit literas ad Regem contumeliosas, per Archidiaconum Narbonensem Notarium suum perferendas: quæ à Comite Atrebatensi coram Rege in ignem conjectæ sunt; ut testantur Ioannes Villanius & ipse Bonifacius; qui ex hac contumelia sedi apostolicæ illata ait se ad revocanda omnia privilegia eidem Regi, liberis, fratribus, & officialibus indulta, compulsum fuisse. Præterea Episcopis & Capitulis Ecclesiarum cathedralium regni, Magistris in Theologia & in Iure, synodum Romæ indicit ad Calendas Novembres anni sequentis MCCCLII. ut eorum consilio damnis & injuriis quæ Clero, Nobilitati, & Universitatibus à Rege inferuntur, mederi possit, & de reformatione Regis & regni statuere. Formulam quoque alterius epistolæ ad Regem deferendæ conceperat, qua docebat Regem subesse Ecclesiæ, graviter peccasse Clericos & subditum sibi populum vexando, & licet à sede apostolica frequentibus literis & nuntiis monitum, errorum curationem neglexisse; in propriis causis jus sibi dicere, nec conqueri apud Pontificem, licet de juribus ecclesiasticis agatur; mutatione monetæ, aliisque vexationibus, regno perniciem intulisse; collationes beneficiorum & reditus vacantium Ecclesiarum usurpasse, libertatem ecclesiasticam imminuisse, & pleraque alia patrasse; ob quæ restituentia, ad synodum Episcopos & Doctores Galliæ evocaverit, ut salubrius negotia regni ordinare posset, quò Rex mandatis suis instructos procuratores mitteret; alioqui eorum absentiam divina replente presentia, se, prout superna ministratura esset gratia, processurum. Sed epistola ad Regem perlata non est, hoc exemplo; id exigentibus rebus Legatis, ne Philippi animus accende-

retur. Attamen unus ex illis Petrus Flotta summa capita exscripsit, quæ illo epistolio continentur quod hodie sub Bonifacij nomine ad Philippum circumfertur.

IV. Ceterum convocatis totius regni comitiis mense Aprili anni MCCCLII. exposita sunt coram Rege Bonifacij consilia, regnum Francorum sibi temporaliter subesse afferentis, & damna à Rege illata regno emendare satagentis in Concilio eam ob rem à se Romæ indicto. Episcopi & proceres se consilio & ope Regi adfuturos sponponderunt in tuendo capite & honore Regis regni que Libertatibus & juribus. Decreta legatio trium Episcoporum, Noviomensis, Constantiensis, & Biterrensis, cum literis ad Pontificem, quibus se novis & inauditis illis verbis quæ regni Francorum libertatem imminuunt, valde percussos testantur; rogantque ut concordie regni & Ecclesiæ consulens, literas illas tractorias seu synodi evocatorias revocet; quibus Regis regni que majestatem maximè lædi videbant, quòd de regni administratione in Concilio disceptandum esset. Philippus quoque brevi quodam epistolio dolorem suum acerbis verbis, & fatuitatis convicio in Bonifacium conjecto, ultus est. Extant in codice manuscripto orationes à Bonifacio & Cardinale Portuensi ad Legatos in Consistorio habitæ; ex quibus genuina Pontificis sententia colligi potest. Proposito Genesios illo decreto, *Quod Deus conjunxit homo non separet*, Bonifacius commendat vinculum caritatis quo regnum Francorum ab ipsis Clodovei primordiis cum Romana sede obstringitur, quod nulla ratione violandum sit. attamen dolo perniciosi & scelerati hominis Petri Flottæ falsam epistolam suppositam fuisse; quasi scilicet Pontifex Regi mandasset ut recognosceret regnum ab ipso. Sibi, qui à quadraginta annis in Iure veritatus esset, perspectum esse duas potestates à Deo institutas. *Quis ergo deberet vel posset credere, tantam fatuitatem, tantam insipientiam fuisse vel esse in capite suo? Protestari se, quòd in nullo vellet usurpare jurisdictionem Regis. Regem tamen negare non posse quin esset Pontifici subiectus ratione peccati.* Pluribusque de beneficiorum collatione & aliis capitibus locutus, à Concilij indictione jam facta se non recessurum, sed potius se illam innovare declaravit, *pro bono statu Ecclesiarum, Regis, & regni.* Eodem sensu Cardinalis Portuensis peroravit, vindicata Pontifici potestate de temporalibus quibuscunque judicandi, *ratione peccati*; ita ut jus temporalis potestatis sit penes Pontificem, usus autem & executio actus penes Reges.

V. Hinc constat Bonifacium non id
K k ij

Inveni Villanius, Anni. 1307. f. 1.

Edite sunt orationes illæ à clariss. v. Petro Portuensi in collectione Actuum de discordia Bonifacij & Philippi pag. 77. & 78.

quidem sibi usurpasse ut regnum Francorum ad feudi servitatem demissum, à sede apostolica hominij & fidelitatis nexu pendere diceret. Sed ea subiectione excepta, supremam sibi potestatem in Reges arrogavit, quam magna oratione in constitutione *Vnam sanctam* expressit. Nempe sibi liberum putavit, quæcunque à Regibus peccarentur, non solum quatenus sunt privati homines, sed etiam in regni administratione, decretis suis corrigere, & constitutionibus à se latis statum publicum Ecclesiæ, & regni, Concilij in eam rem coacti sententia dispo- nere, contumacisque Reges excommunicationibus & tandem ipsa regni privatione plechere. Quare non erat cur tantopere adversus Flottam conquereretur de falsa sententia sibi afficta in epistolio suppositio, his verbis, *Scire te volumus quod in spiritualibus & temporalibus nobis subes*, cum ipse eandem rem profiteretur, ratione quidem peccati, non verò ratione feudi. Innocentius III. hanc distinctionem arripuerat ut ad se cognitionem controversiæ inter Reges Franciæ & Angliæ motæ traheret, (de qua diximus lib. II. cap. III.) sed ejus regulæ vim ad Regum peccata in subditos & ad regni statum ordinandum non extenderat, quemadmodum Bonifacius. Gallicana Ecclesia per literas ad Bonifacium datas satis significaverat, videri sibi nullatenus ad Pontificem pertinere ut Regis *excessus* in regni administratione admissos corrigeret. Quare mirum non est, si Philippus consilium suum post reditum Legatorum mutare noluerit, qui constantem in proposito suo Bonifacium retulerunt.

V I. Ioannes Monachus Cardinalis, cui legatio ad Regem imposta est, hoc confirmavit, cum præter ceteras pacis conditiones parum æquas, hanc quoque urgeret, ut evocati ad synodum Galli Romam se conferre non prohiberentur, & Rex coram Pontifice se susteret ob Bullas in apostolicæ sedis contemptum incensas, per procuratorem mandato instructum *de parendo Pontificis beneplacitis*. Eas conditiones renuente Philippo, Bonifacius in illum excommunicationem protulit: cujus sententiæ instrumenta Nicolao Benefracto Archidiacono Constantiensis in Normannia, ejusdem Legati familiari, cum perferenda in Galliam data essent, accidit ut ille apud Treas comprehenderetur. Custodiæ traditum, Legato petenti ejus liberationem, Rex omnino denegavit. Et statim sibi consulturus, conventum totius regni Parisiis evocavit anno millesimo trecentesimo tertio; atque interim Legatus nocte intempesta urbe excedens,

Romam se contulit. Ea verò fuit animorum commotio adversus Pontificem, quod regni ordinationem, prætextu peccati emendandi, ad se trahere vellet, ut Episcopi & proceres faciles se præbuerint accusationi contra eum delatæ, de qua mox dicam. Interim observanda est majorum nostrorum constantia in asserenda regni libertate, quam solo dissenso tuebantur. Guillelmus de Plesseiano, Dominus Vicenobrij, Miles, illique adjuncti Ludovicus Comes Ebroicensis Regis filius, Guido S. Pauli & Ioannes Drocensis Comites, accusationem de criminibus hæreseos, schismatis, simoniæ, & aliis nefandis sceleribus coram Rege & cætu illo adversus Bonifacium scripto detulerunt; & in Concilio generali probationem se implenturos professi, Regem atque Episcopos obsecrarunt ut congregationi Concilij studiosissimam & efficacem operam navarent.

V II. Tum Guillelmus suspectum sibi Bonifacium ob delationem illam testatus, ut se tutum ab illius censuris præstaret, futurum Concilium generale appellavit, & futurum Papam catholicum, & sedem apostolicam, *& ad illum vel illos ad quem vel ad quos melius provocare debet*, sèque fautores, que suos protectioni beatorum Apostolorum Petri & Pauli, sacri Concilij congregandi, futuri Summi Pontificis, & sanctæ sedis Romanæ commisit, *ad cautelam*. Rex pollicetur se daturum operam congregationi Concilij, *salvis in omnibus sacrosanctæ Ecclesiæ Romanæ honore & reverentia debitis*. Episcopos obsecrat ut huic convocationi intendant, & ne Bonifacius, *spirituali gladio abutendo*, de facto ad excommunicationes & interdictiones procederet, suo & eorum qui sibi adhererent nomine, generale Concilium & legitimum futurum Summum Pontificem provocat, *vel alios ad quem vel ad quos fuerit provocandum*. In sententiam Regis itum est ab Episcopis, qui appellatione quoque sibi caverunt. Quas appellationes deinde ratas habuerunt ceteri Episcopi & proceres qui conventui non intererant, quemadmodum & reliquæ regni Universitates.

Hæc omnia distinctè retuli; ne quis cum vulgo in eum abripiatur errorem, ut existimet Philippum eo animo Concilium provocasse, ut de regni sui statu & majestate in Concilio disceptaretur. Quod enim ad caput illud pertinet, protectione in contrarium à se & à totius regni conventu edita anno MCCCII. sibi caverat, & de dignitate sua violata cum Bonifacio per tres Episcopos Ecclesiæ Gallicanæ Legatos exposcullaverat. Quare appellationis ad Concilium occasio inde solum profecta est, quod

Extr. Vnam sanctam De majest. & obed.

T. II. M. II. p. 111. 112.